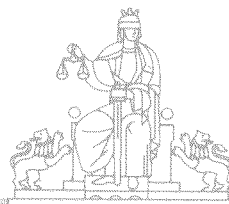

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД
служба „Регистратура“ - 2
Изм. № ..... И-826 .....
Дата на регистриране: ..... 20.10.2020 .....

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВЪРХОВЕН
КАСАЦИОНЕН
СЪД

Изм. № .....

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № КП-053-03-74
гана 22.10.2020 г.

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

На изх. № КП -053-03-74/13.10.2020 г.

Относно: Становище на ВКС, Наказателна колегия относно проект за Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 002-01-34, внесен от Министерски съвет на 07.08.2020 г.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО АЛЕКСАНДРОВА,

Във връзка с писмо от Комисията по правни въпроси на НС на Република България под горния номер, приложено изпращам на Вашето внимание становище на Върховния касационен съд на Република България, Наказателна колегия, относно изпратения ни проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс № 002-01-34, внесен от Министерски съвет на 07.08.2020 г.

Приложение: съгласно текста.

С уважение,

**ГАЛИНА ЗАХАРОВА
ЗАМЕСТНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВКС
И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ НА ВКС**

НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

СТ А Н О В И Щ Е

Относно законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, № 002-01-34, внесен от Министерски съвет на 07.08.2020 г.

Постъпило е писмо от председателя на Комисията по правни въпроси на Народното събрание на Република България, с което ВКС е поканен да представи становище по внесения на 07.08.2020 г. от Министерски съвет законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс на РБ.

Предприемането на тази законодателна промяна е свързано с необходимостта от отстраняване на допуснатото при транспониране на Директива 2013/40/ЕС от 12.08.2013 г. относно атаките срещу информационните системи отклонение при въвеждане на изисквания от държавите членки минимум на максималния праг на наказанията, предвидени за престъпления по чл.4 и чл.5 от директивата, във връзка с което е стартирана процедура за нарушение № 2019/2240 на ЕК срещу България – относно неизпълнение на задълженията на Република България във връзка с чл.9, § 4, б.„б” и „в” от Директива 2013/40/ЕС.

Престъплението по чл.4 от директивата „Незаконна намеса в система”, както и престъплението по чл.5 от същата „Незаконна намеса в данни” са транспонирани в националното ни законодателство чрез съставите на престъпленията съответно по чл.319г и по чл.319б от Глава девета „а” „Компютърни престъпления” на Наказателния кодекс. За да бъде изпълнено задължението на България за коректно транспониране на цитираната директива, е необходимо за престъпленията, визирани в чл.4 и чл.5 от същата в българския НК да бъдат предвидени наказания лишаване от свобода с максимален срок не по-малко от пет години, в случаите когато с тях са причинени сериозни вреди (чл.9, § 4, б.„б” от директивата) или са извършени срещу информационна система, която е част от критична инфраструктура (чл.9, § 4, б.„в” от директивата). Към настоящия момент и

за двата състава на престъпления е въведен квалифициращият признак „значителни вреди” (чл.319б, ал.2 и чл.319г, ал.3 НК), но и в двата текста предвидените наказания не съответстват на изискуемия минимален праг на максимално допустимата санкция от 5 години лишаване от свобода – чл.319б, ал.2 предвижда до 3 години лишаване от свобода и глоба до 5000 лв., а чл.319г, ал.3 предвижда до 5 години лишаване от свобода и глоба до 3000 лв. Що се касае до втория квалифициращ признак – „извършено срещу информационна система, която е част от критична инфраструктура”, то такъв състав на престъпление е предвиден в чл.319б, ал.5, т.2 от НК, чрез който е транспонирано престъплението по чл.5 от директивата, като предвиденото наказание от 5 до 8 години лишаване от свобода и глоба до 10000 лв. напълно покрива стандарта на чл.9, § 4, б.”в” от директивата. Липсва обаче аналогичен състав на престъпление в чл.319г от НК, чрез който е транспонирано престъплението по чл.4 от Директива 2013/40/ЕС. С оглед на изложеното, Наказателна колегия на ВКС изразява принципна подкрепа за законопроекта в частта, с която се преодолява посоченото несъответствие при транспониране на Директива 2013/40/ЕС – относно необходимостта от завишаване на предвидения максимум на санкциите за съставите на престъпления по чл.319б, ал.2 и чл.319г, ал.3 от НК, визиращи квалифициращия признак „значителни вреди”, както и относно приемането на нова ал.4 на чл.319г от НК, въвеждаща квалифициращия признак „извършено срещу информационна система, която е част от критична инфраструктура” за това престъпление.

По отношение размера на наказанията, които се предлагат от вносителите на законопроекта както за конкретно визираните престъпления в процедурата за нарушение на ЕК срещу България № 2019/2240, така и за останалите, обхванати от обсъждания ЗИД НК, Наказателна колегия на ВКС намира, че не следва да изразява становище по същество, доколкото този въпрос е свързан пряко с наказателната политика на държавата. В този смисъл предложените значително завишени санкции и за други престъпления, които биха могли да се извършват в и чрез дигитална среда, би следвало да бъдат съобразени с представената нова концепция за наказателната политика на Република България.

Наказателна колегия на ВКС е изразила вече позиция по този въпрос в становище, дадено в съгласувателната процедура по законопроекта. Независимо, че от мотивите на вносителите са отпаднали

съображенията за така предложените промени (да се осигури възможността полицейските органи и органите на досъдебното производство да могат да използват при извършване на проверки и разследвания данни по смисъла на чл.251б, ал.1 от ЗЕС, т.н. „трафични данни“ за откриване на „дигитални следи“ и чрез тях – да се разкриват извършителите на престъпления), доколкото същите се извличат от общата формулировка за завишената обществена опасност на тези престъпления и необходимостта от осигуряване на всякакви възможни способи за тяхното преследване, то ОСНК на ВКС няма основания да отстъпи от вече заявеното становище. Тази бележка се налага предвид факта, че увеличаването на санкциите за престъпления, извън изрично посочените по-горе в настоящото изложение – чл.319б, ал.2 и чл.319г, ал.3 от НК – не е обвързано с необходимостта от отстраняване на несъответствието, допуснато при транспониране на Директива 2013/40/ЕС. Съобразно действащата редакция на чл.251б, ал.2 от ЗЕС, т.н. “трафични данни“ могат да се използват за предотвратяване, разкриване и разследване на тежки престъпления, поради което с настоящия законопроект се цели обхванатите от него престъпления да бъдат въздигнати в „тежки“ по смисъла на чл.93, т.7 от НК, което да осигури приложимостта на посочения текст от ЗЕС при тяхното разследване. Като аргумент в подкрепа на предложените изменения в санкционната част на престъпленията, извън относимите към транспонирането на Директива2013/40/ЕС, са използвани позовавания на две решения на СЕС (Решение по свързани дела C-293/12 и C-594/12, известно като Digital rights Ireland и Решение по свързани дела C-203/15 и C-698/15, известно като Tele 2 & Watson), които постановяват, че събирането на трафични данни е мярка, чийто характер предпоставя сериозно ограничаване на правото на личен и семеен живот и на правото на защита на личните данни, поради което достъп до тях следва да бъде възможен само за целите на превенция, разследване и наказателно преследване на тежки престъпления. Изводът, който следва от предложения законопроект е, че използването на информацията от трафичните данни за нуждите на наказателното производство ще бъде осигурено чрез изкуствено завишаване на санкциите за определена категория престъпления с оглед покриване изискванията на чл.251б, ал.2 от ЗЕС, както и заложените такива в трайната практика на Съда на Европейския съюз. Въпросът дали този подход е съобразен с конституционно установените принципи, на които е основан действащият Наказателен кодекс и дали покрива европейските стандарти за правата на човека, не следва да бъде обсъждан в рамките на настоящото становище,

поради което НК на ВКС не се ангажира с отговор. Нещо повече, до момента, по повод множество други законопроекти, касаещи изменение в санкционната част на НК, ОСНК на Върховният касационен съд е изразявало подробни становища, последователно поддържайки тезата, че завишаването на наказателната отговорност има за последица извеждането на преден план репресивната цел на наказанието, пренебрегвайки неговата корективна цел и в този смисъл е пряко свързано с наказателната политика на държавата, поради което не бива да се разглежда изолирано от нея.

В заключение още веднъж изразяваме положителното си становище за законопроекта в частта, с която се преодолява несъответствието при транспониране на Директива 2013/40/ЕС – относно необходимостта от завишаване на предвидения максимум на санкциите за съставите на престъпления по чл.319б, ал.2 и чл.319г, ал.3 от НК, визиращи квалифициращия признак „значителни вреди”, както и относно приемането на нова ал.4 на чл.319г от НК, въвеждаща квалифициращия признак „извършено срещу информационна система, която е част от критична инфраструктура” за това престъпление.